

Adviesnota aan de raad

Raadsvergadering: 25 mei 2023
Agendanummer:
Team: VT
Zaaknr: 20667-2023

Onderwerp: Herziene begroting 2023 en ontwerpbegroting 2024 GR Omgevingsdienst Zuidoost Brabant

Aan de raad

Inleiding

Op 7 juli 2022 heeft het algemeen bestuur van de Omgevingsdienst Zuidoost Brabant (ODZOB) de begroting ODZOB 2023 vastgesteld. Doordat enkele essentiële uitgangspunten uit deze vastgestelde begroting 2023 zijn achterhaald, wordt een herziene begroting 2023 voorgelegd. Het algemeen bestuur van de ODZOB heeft hiermee op 8 december 2022 ingestemd.

De ontwerpbegroting 2024 en de meerjarenvisie 2025-2027 van de Omgevingsdienst Zuidoost Brabant (ODZOB) ligt voor.

Conform artikel 35 van de wet Gemeenschappelijke Regelingen (verder te noemen GR) wordt de raad in de gelegenheid gesteld om uiterlijk 8 juni 2022 een zienswijze in te dienen.

Geadviseerd wordt om gebruik te maken van de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen, omdat getwijfeld wordt aan de onderbouwing van de verhoging van het uurtarief in de begroting. Mogelijk kan de tariefsverhoging beperkt worden.

Beslispunten

1. Kennis te nemen van de herziene begroting 2023 en de Ontwerpbegroting 2024 van de GR ODZOB;2. Bijgevoegde zienswijze op de ontwerpbegroting 2024 van de GR ODZOB vast te stellen;3. De financiële gevolgen te verwerken in de 2e financiële rapportage 2023, Kadernota 2024 en gemeentelijke begroting 2024.

Dit onderwerp komt aan de orde in:

Commissie Financiën en Bestuur d.d. 9 mei 2023

Dit onderwerp is aan de orde geweest in:

Collegevergadering B&W d.d. 18 april 2023

Samenhang met eerdere besluiten en/of beleidsprogramma / raadsprogramma

--

Beoogd effect

- Samen meer waarde voor een veilige en gezonde leefomgeving in Zuidoost Brabant.
 - De ODZOB ontwikkelt zich als de vanzelfsprekende partner die hoogwaardige, innovatieve en betaalbare diensten levert.
- _ De ODZOB is niet alleen de uitvoeringsdienst op het gebied van VTH taken voor de gemeente, maar adviseert ook op gebied van omgevingsbeleid.

Duurzaamheid

N.v.t.

Argumenten

1.1 Op de ontwerpbegroting van een GR is volgens de Wet Gemeenschappelijke Regelingen de zogenaamde zienswijze procedure van toepassing.

2.1 In artikel 35 van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen is de termijn voor het geven van een zienswijze op ontwerpbegrotingen door raden van de deelnemende gemeenten vastgelegd op acht weken.

3.1 Deze herziene begroting voor 2023 is compact van opzet. Anders dan bij een reguliere begroting het geval is, wordt nu alleen ingegaan op de gevolgen van de loon- en prijsontwikkelingen en de neerwaarts bijgestelde declarabiliteit als gevolg van de herijkte ziekteverzuimprognose.

3.2 De vastgestelde begroting ODZOB 2023 is gebaseerd op de ramingen uit werkprogramma's voor 2022 en het collectief programma 2022. Dit is ook het uitgangspunt van de herziene begroting 2023. De volgende onderdelen zijn aangepast in deze herziene begroting:

Belangrijkste wijzigingen

Anders dan bij een reguliere begroting het geval is, wordt in de herziene begroting alleen ingegaan op de gevolgen van de loon- en prijsontwikkelingen en de neerwaarts bijgestelde declarabiliteit als gevolg van de herijkte ziekteverzuimprognose.

- Door het verhogen van het percentage ziekteverzuim (van 4,5 naar 6%) wordt de declarabiliteitsnorm aangepast van 1.350 naar 1.313 per fte in het primaire proces. Gevolg hiervan is een toename van het aantal fte's om te komen tot de realisatie van circa 245.000 declarabele uren. Het huidige 3-jaars voortschrijdend gemiddeld ziekteverzuim komt uit op ruim 6%.

- Hogere loon- en prijsstijgingen. Hierdoor wordt het gemiddeld uurtarief voor 2023 bijgesteld van €102,50 naar €115,61. De overeengekomen cao-salarisverhoging komt voor de ODZOB neer op een loonkostenstijging van 7,5%. Er was al rekening gehouden met een loonindexering van 3,3%. Per saldo leidt dit tot een aanvullende indexering in de herziene begroting van 4,2%.

Daarnaast zijn de volgende ontwikkelingen van invloed op deze loon- en prijsstijging:

ODZOB wil een fitte organisatie zijn

Om doelen te bereiken in een dynamische omgeving moet gewerkt worden aan een blijvend aanpassingsvermogen. Mede door het hoge ziekteverzuim in 2022 is de fitheid van de ODZOB verder onder druk komen te staan. Vandaar dat in 2023 en 2024 vooral de aandacht gericht is op het weer fit krijgen van de ODZOB. Dit gaat niet vanzelf. Vandaar

dat voor 2023 en 2024 een tariefsverhoging is voorzien. In de jaren daarna moet er voortdurende aandacht zijn om een fitte organisatie te blijven.

Uit de herziene begroting 2023 blijkt dat op dit moment niet kan worden uitgesloten dat de noodzakelijke blijvende aandacht voor een fitte organisatie permanente maatregelen vergt. Onduidelijk is dan ook of de tijdelijke opslag van € 3,00 ook tijdelijk is.

Ambtelijk is ingeschat dat het in de lijn van de verwachtingen ligt, dat de tijdelijke opslag van € 0,95 inderdaad tijdelijk is.

Er zijn vraagtekens of de opslag van € 2,05 tijdelijk is. Door het hoger ziekteverzuim (6%) daalt de declarabiliteitsnorm. Gezien het ziekteverzuimpercentage van de ODZOB, in 2022 ruim 8% en in de eerste maanden van 2023 ruim 7%, wordt betwijfeld of hier wel sprake is van een tijdelijke opslag.

Het uurtarief 2023 is als volgt opgebouwd:

<i>Ontwikkeling</i>	<i>Structureel</i>	<i>Tijdelijke opslag</i>	<i>Totaal</i>
Voorlopig gemiddeld uurtarief 2023	€108,56	€ 2,05	€ 110,61
Principeakkoord nieuwe Cao voor 2023	€ 3,60		
Maatregelen beteugelen ziekteverzuim		€ 0,95	
Gemiddeld uurtarief herziene begroting 2023	€ 112,16	€ 3,00	€ 115,16

- Het verhogen van de algemene reserves tot het minimumniveau. Voor de gemeente Gemert-Bakel betekent dit een eenmalige storting van circa € 42.400.

De hoogte van de algemene reserve is uitgekomen onder het minimumniveau van €1,2 miljoen dat in 4GR-verband (gemeenschappelijke regelingen VRBZO, MRE, GGD en ODZOB) is afgesproken en in het najaar van 2022 door het algemeen bestuur van de ODZOB werd bekrachtigd.

4.1 In de ontwerpbegroting 2024 wordt inzicht gegeven in de in 2024 te verwachten ontwikkelingen.

De ontwerpbegroting 2024 is gebaseerd op de vastgestelde werkprogramma's voor 2023 en het collectief programma 2023. Vervolgens is in beeld gebracht welke ontwikkelingen in 2024 worden verwacht. Het uitgangspunt van het werkprogramma 2023 is de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). Verder wordt rekening gehouden met het feit, dat per 1 januari 2024 de Omgevingswet in werking treedt.

Aanpassen gemiddeld uurtarief en tijdelijke opslag

In de ontwerpbegroting 2024 wordt uitgegaan van een gemiddeld uurtarief van € 120,52. Net als in de ontwerp herziene begroting 2023, staat in de ontwerpbegroting 2024 dat op dit moment niet kan worden uitgesloten dat de noodzakelijke blijvende aandacht voor een fitte organisatie permanente maatregelen vergt. De tijdelijkheid van de opslag is niet zichtbaar in de meerjarenraming.

Het uurtarief 2024 is als volgt opgebouwd:

<i>Ontwikkeling</i>	<i>Structureel</i>	<i>Tijdelijke opslag</i>	<i>Totaal 2024</i>
Gemiddeld uurtarief herziene begroting 2023	€112,16	€ 3,00	
Loonontwikkeling uit de MEV 2023 (2,2 %)	€ 2,45		
Prijsontwikkeling uit de MEV (2,0 %)	€ 2,17		
Nieuwe Cao: extra feestdag vanaf 2024	€ 0,74		
Totaal	€ 117,52	€ 3,00	€ 120,52

Kanttekeningen cq. zienswijzen

Voorgesteld wordt om een zienswijze in te dienen tegen de herziene begroting 2023 en de Ontwerpbegroting 2024.

Als gemeente voelen we ons onderdeel van de ODZOB. De problemen met betrekking tot het ziekteverzuim zijn bekend en we delen onze zorg daarover.

Bespaarmaatregelen en/of taakstellend bezuinigingen ontbreken in de overwegingen. Mogelijk kunnen deze een verhoging van het uurtarief voorkomen. Ook wij kijken in onze organisatie naar besparingsmaatregelen. Wij verwachten dat de ODZOB dit ook afweegt zonder dat direct sprake is van een tariefsverhoging.

Daarnaast zijn er twijfels over de tijdelijkheid van de opslag. De tijdelijkheid van de opslag is niet zichtbaar in de meerjarenraming en is meegenomen in de tariefstelling 2024 (dus inclusief tijdelijke opslag). Het verhogen van de ziekteverzuimnorm en daarmee ook de declarabiliteitsnorm heeft een verhoging van het uurtarief als gevolg. Het nu toepassen van een (tijdelijke) opslag is een mogelijke structurele verhoging van het uurtarief. In dat geval zorgt het ziekteverzuim voor een dubbele verhoging van het uurtarief. Dit is niet wenselijk. Ook het structureel verhogen van het uurtarief is niet wenselijk. Ook hiervoor dienen wij een zienswijze in.

Het risico van het niet indienen van een zienswijze is dat er geen kritisch signaal over de tariefsverhoging wordt afgegeven. We laten daarmee de kans op een goede discussie of verlaging van het tarief lopen.

In de meerjarenbegroting ontbreekt een overzicht met betrekking tot de door de gemeente te betalen bijdrage voor de jaren 2025-2027. Dit overzicht is noodzakelijk om structurele en incidentele doorwerking van besluiten te vertalen in de meerjarenbegroting van de deelnemende gemeenten en de provincie. Verzocht wordt om dit in de volgende ontwerp-begroting op te nemen.

Daarnaast kleven er nog enkele risico's aan de herziene ontwerp-begroting 2023 zelf:

Fitte organisatie

Op dit moment kan niet worden uitgesloten dat de noodzakelijke blijvende aandacht voor een fitte organisatie permanente maatregelen vergt. Dit wordt de komende jaren duidelijk en zal zo nodig een passende plaats krijgen in de volgend jaar op te stellen ontwerp-begroting 2025.

Weerstandsvermogen – versterken reservepositie

Mogelijk wijzigt de eenmalige bijdrage voor de gemeente Gemert-Bakel als de definitieve jaarrekening ODZOB 2022 vastgesteld is. De verwachting is dat dit om een minimale afwijking gaat.

Vervallen “oude” regelgeving

--

Financiën

De ontwerp-begroting 2024 van de GR ODZOB kan niet binnen de gemeentelijke begroting worden uitgevoerd. De gevolgen voor de gemeentelijke Begroting 2024 en meerjarenraming 2025-2027 zijn als volgt:

	2024	2025	2026	2027
Opgenomen in gemeentelijke begroting	1.346.885	1.346.885	1.346.885	1.346.885
Ontwerpbegroting 2024 GR ODZOB	1.532.243	1.532.243	1.532.243	1.532.243
Tekort	-/-185.358	-/-185.358	-/-185.358	-/-185.358

(*zie specificatie)

De stijging van de gemeentelijke bijdrage heeft de volgende oorzaken:

- Inhaalindexering 2023;
- Indexering 2024;
- Afname van het aantal werkbare dagen;
- Tariefstijgingen als gevolg van het traject Fitte organisatie.

De inhaalindexering 2023 (zie ook herziene begroting 2023) werkt structureel door naar 2024 en volgende jaren.

Voor 2024 wordt een reguliere indexering voor loon- en prijsontwikkelingen toegepast van 4,20%. Dit is een gewogen gemiddelde van de toe te passen index op lonen van 3,30% en 5,90% op prijzen. Dit volgens de afgesproken methode (vastgestelde Actualisatie Beleidsnotitie kaders P&C-documenten 4GR).

De bedragen uit de ontwerpbegroting verwerken wij in de gemeentelijke Kadernota 2024 welke u in juni krijgt aangeboden.

Specificatie

Opgenomen in gemeentelijke begroting bijdrage GR ODZOB:

Voor ODZOB-werkprogramma en collectieve taken	€ 1.256.752
Voor ODZOB-overig	€ 60.133
Voor Invoering Omgevingswet (deel)	€ 30.000
Totaal Gemeentelijke begroting bijdrage GR ODZOB	€ 1.346.885

Ontwerpbegroting 2024 GR ODZOB:

<i>Programma Dienstverlening</i>	
Landelijke Basistaken	€ 884.327
Verzoektaken	€ 512.694
<i>Totaal programma dienstverlening</i>	<i>€ 1.397.021</i>
<i>Programma Regionale Samenwerking</i>	
Samen Sterk in Brabant (SSiB)	€ 12.017
Omgevingsveiligheid	€ 9.693
Programma Omgevingswet	€ 26.055
Overige collectieve taken	€ 87.457
<i>Totaal programma regionale samenwerking</i>	<i>€ 135.222</i>
Totaal Ontwerpbegroting 2024 GR ODZOB	€ 1.532.243

Overige financiële consequenties

Herziene begroting 2023 ODZOB

De herziene begroting 2023 van de GR ODZOB kan niet binnen de gemeentelijke begroting worden uitgevoerd. De effecten voor de Begroting 2023 is als volgt:

	2023
Extra bijdrage - herziene begroting 2023	138.111
Eenmalige bijdrage - versterking weerstandsvermogen	42.400
Tekort	-/- 180.511

Ook de ODZOB heeft te maken met extra kosten door de gevolgen van de hoge inflatie in 2023. Bij het bepalen van de tarieven begin 2022 voor de Begroting 2023 is volgens de

methode die we met elkaar hebben afgesproken in het 4-GR verband, gerekend met een indexering van 3,3%. Deze blijkt echter onvoldoende om de kostenstijgingen van de nieuwe cao op te vangen.

De overeengekomen cao-salarisverhoging komt voor de ODZOB neer op een loonkostenstijging van 7,5%. Per saldo leidt dit tot een aanvullende indexering in de herziene begroting van 4,2%.

Het tekort van € 180.511 wordt verwerkt in de 2^e financiële rapportage 2023.

Uitvoering

De gemeenteraadsvergadering in Gemert-Bakel vindt plaats op 25 mei 2023. Na vaststelling van de zienswijze door de gemeenteraad wordt deze direct toegezonden aan de Omgevingsdienst Zuidoost Brabant.

Bijlagen

1. Aanbiedingsbrief herziene begroting 2023 en Ontwerpbegroting 2024, d.d. 15 maart 2023.
2. Herziene begroting 2023, versie 14 maart 2023
3. Begroting 2024 en meerjarenraming 2025-2027, versie 14 maart 2023
4. Conceptbrief raad aan DB GR ODZOB besluitvorming raad inzake herziene begroting 2023 en ontwerpbegroting 2024.
5. Raadsbesluit

Ter inzage gelegde stukken

-

Gemert, 25 mei 2023

het college van burgemeester en wethouders,
Secretaris,

de burgemeester,

G. Wouters

ing. M.S. van Veen